

Eet lokaal

GOODPLANET challenges

INLEIDING: Waarom lokaal en seizoensgebonden eten?

Ons voedsel legt gemiddeld 2000 km af voor het ons bord bereikt. Denk maar eens aan de groenten en het fruit dat we iedere dag eten. In de winkel vinden we het hele jaar door groenten en fruit in alle smaken, kleuren en soorten. Maar dat komt daar natuurlijk niet zomaar terecht.

Sommige groenten en fruit groeien zelf niet bij ons. Sinaasappels en bananen komen van heel ver, soms zelf van de andere kant van de planeet. Ze leggen een enorme afstand af per vliegtuig, boot of vrachtwagen voor wij ze kunnen opeten. Het transport heeft een enorme impact op het milieu door de enorme hoeveelheid CO₂ die het uitstoot.

Andere groenten en fruit zoals tomaten of aardbeien kunnen tijdens de zomermaanden (als het warm is) in België gekweekt worden. En toch liggen ze het hele jaar door in de winkel. Hoe is dit mogelijk? In de winter worden ze geïmporteerd uit het zuiden (bijvoorbeeld Spanje) of gekweekt in serres. Dit stoot ook veel CO₂ uit. Beiden zijn dus niet goed voor onze planeet.

Redenen genoeg om te kiezen voor lokale en seizoensgebonden groenten en fruit. Kies in de herfst bijvoorbeeld eens voor appels, peren, noten, wortelen, bloemkool, prei, pompoen, ...

FOCUS

Deze pedagogische fiche ondersteunt jullie om de actie « Eet Lokaal » te bespreken in de klas. De verschillende fiches komen tegemoet aan de eindtermen voor het basisonderwijs: leergebied Wetenschap en techniek (4.3), Wiskunde (3.2) en Mens en maatschappij (1.6) De verschillende fiches komen tegemoet aan de Leerlijn voeding (Instituut Gezond Leven) en/of de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren'.

OEFENICHES

Volgende pagina's bevatten kant-en-klare oefeningen. Je hoeft ze enkel af te drukken en uit te delen aan de leerlingen. Met deze oefeningen staan we stil bij de seizoensgebondenheid van fruit en groenten, de manieren van transport, de afstand die ze afleggen en de hoeveelheid CO₂ die ze uitstoten.

GOODPLANET.be

Met de steun van:

1. Verbind de foto met de juiste naam en de juiste beschrijving

Banaan

Ik zie wit en lijk op een grote bloem. Ik ben een echte Belgische groente en ik groei van mei tot november.

Ik ben een .....

Ik ben het **minst vervuילend** want ik word met de vrachtwagen over een korte afstand naar de winkels gebracht.

Appel

Wij zijn klein, groen, langwerpig en zitten vol zaden van binnen. Je vindt ons in België op het veld van juli tot oktober.

Wij zijn .....

Buiten het seizoen reizen wij per vliegtuig helemaal vanuit Kenia (wel 6450 km). We zijn dus de **tweede meeste vervuילende** groente van allemaal.

Kiwi

Ik ben rond en soms rood of groen. Ik ben lekker zoet en sappig. In de herfst word ik geoogst in België en heel de winter vers gehouden. Ik ben een super gezonde snack, ik ben een .....

Ik ben het **minst vervuילend**, want ik word met de vrachtwagen over een korte afstand naar de winkels gebracht.

Bloemkool

Ik ben groen en rond en soms een beetje zuur. Veel van mijn soortgenootjes groeien in België. Maar ik kom uit Zuid-Afrika. Ik leg wel **9000 km** per boot af. Ik ben een .....

Uiteindelijk ben ik bijna even vervuילend als een kilo bananen uit Costa Rica.

Tomaat

Zowel apen als mensen eten me graag. Voor je me kan opeten moet je me pellen. Ik ben een .....

In België is het echt te koud voor mij. Ik kom uit **Costa Rica**. Per boot steek ik de oceaan over (wel **9500 kilometer**!). Voor 1 kilo van mij wordt er meer dan 120 gram vervuiling uitgestoten.

Boontjes

Vanbuiten ben ik bruin en harig, vanbinnen ben ik groen of geel.

Ik ben een .....

Ik kom uit **Nieuw-Zeeland**. Wanneer je me terugvindt in de winkel heb ik al 17 000 km per boot afgelegd. Per kilo produceer ik 224 gram vervuiling.

Appel

Ik ben rood, rond, sappig en ik heb een klein groen steeltje. Ik ben een .....

Ik word heel het jaar door verkocht en gegeten. Toch hou ik vooral van warmte en zon. In België groei ik enkel in de zomer. Als je me in oktober in de winkel koopt kom ik uit **Spanje**. Dan leg ik een **1700 km** per vrachtwagen af. Per kilo produceer ik dan 170 gram vervuiling.

2. Vul onderstaande vakjes in. De antwoorden vind je terug op de laatste pagina.

Naam	Ik kom uit ...	Afstand tot je bord	Ik reis per ...	Uitstoot per kilo (CO ₂)
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	0 tot 50 km	 <ul style="list-style-type: none"> a. 500g b. 50g c. 5g
	<input type="text"/>	Spanje	<input type="text"/>	 <ul style="list-style-type: none"> a. 100g b. 170g c. 1 700g
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	6 450 km	 <ul style="list-style-type: none"> a. 5 153g b. 5g c. 50g
	Appel	<input type="text"/>	0 tot 50 km	 <ul style="list-style-type: none"> a. 100g b. 5g c. 20g
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	 <ul style="list-style-type: none"> a. 117g b. 250g c. 400g
	Banaan	<input type="text"/>	9 500 km	 <ul style="list-style-type: none"> a. 1 000g b. 123g c. 225g
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	 <ul style="list-style-type: none"> a. 50g b. 300g c. 224g

3. En op de kaart ?

- a) Neem een grote wereldkaart bij de hand.
- b) Neem er eventueel een wereldatlas bij indien niet alle landen aangegeven zijn op de kaart.
- c) Zoek Peru, Spanje, Kenia, Zuid-Afrika, Costa Rica en Nieuw-Zeeland.
- d) Link iedere fruitsoort/groente met het land van oorsprong.
- e) Trek een lijn tussen het land van oorsprong en België.

4. En tot slot ...

- ▶ Wat is jouw lievelingsgroente of -fruit uit de lijst ? .....
- ▶ Waar komt deze vandaan? .....
- ▶ Hoeveel kilometer heeft deze afgelegd? .....
- ▶ Wist je dat? .....
- ▶ Hoe is deze tot bij ons gekomen : per vrachtwagen, boot of vliegtuig?.....
- ▶ Is dat goed voor de planeet? Waarom?
.....
.....
- ▶ Waarom komen sommige fruitsoorten of groenten van zo ver? (2 redenen)
.....
.....
- ▶ Ken jij groenten of fruit die op dit moment uit België komen? Noem er drie:
1. .... 2. .... 3. ....
- ▶ Kunnen ze het hele jaar door groeien in België ? (vb. Aardbei, tomaat of sla)
.....
- ▶ Waarom? .....

Vul onderstaande tabel aan en ontdek welke groenten en fruit wanneer groeien bij ons

LENTE	ZOMER	HERFST	WINTER
Radijs	Au . . rgi . .	Pom . . . n	Pr . .
Spin	B . . . tjes	Br . cco . .	W . . . oof
. . perge	K . . ko . . er	Bl . . mk . . l	W . . t . l
Rab	Cour	A . p . .	Spr . . . . .
Aar . . ei	Sl .	P . er	R . de B . . t
	Fra . b . . .	W . l n . . t	Ap . . l
	T . m . . .		

ANTWOORDBLAD

Bloemkool

België

0 tot 50 km

5 g
CO₂/Kg

Tomaat

Spanje

1 700 km

170 g
CO₂/Kg

Boontjes

Kenia

6 450 km

5 153 g
CO₂/Kg

Appel

België

0 tot 50 km

5 g
CO₂/Kg

Appel

Zuid- Afrika

9 000 km

117 g
CO₂/Kg

Banaan

Costa Rica

9 500 km

123 g
CO₂/Kg

Kiwi

Nieuw-Zeeland

17 000 km

224 g
CO₂/Kg